

Albert Ádám kiállítása a Múcsarnokban

A kortárs művészetben újabban számosan fordulnak egy speciális vizuális nyelv, a jelképek, s azon belül is a piktogramok felé, melyek attól válhattak igazán inspirálóvá, hogy átmenetet képviselnek az írás és a kép között.

A piktogrammal egyrészt visszatérés történik egy ősből, a nyelv keletkezése előtti állapothoz, melynek során még nem alakult ki az árnyalt betűírás, másrészt utalás a napjainkat behálózó jelképhalmazra, mivel a tájékozódást segítő például közlekedési táblákon túl az elektronikai eszközök újabb piktogramrendszert hoztak magukkal. A piktogramok jellemzője, hogy egyszerű, jól látható, kevésbé részletgazdag jelek (grafikus jel, forma, esetleg betű) gyorsan, könnyen érthető információt hordoz, mely alapvetően a hasonlóság miatt mindenki számára egyaránt kódolható.

Albert Ádám ábrái csak látszólag piktogramok, mivel igazából jelként önmagukban nem értelmezhetők. Csak szimulálják a jelétet, noha valójában a nála látható jelek inkább szimbólumok, ugyanis az egész műből hiányzik a piktogramok legjellemzőbbje: az egyszerűség, az azonnali információközlés, a könnyen értelmezhetőség stb. Sokkal inkább a többértelműség, a mind funkciójában, mind értelmében bizonytalanságban hagyás a fő jellemzője. Tehát inkább szimbólumoknak nevezhetnénk Albert Ádám ábráit, mivel az információ tömény sűrítésben jelenik meg, jelentése is nehezebben körülírható, fogalmakat, asszociációkat, érzéseket próbál egy-egy képbe sűríteni.

Albert Ádámnál a fiktív utcatábla még csak photoshopban kerültek utcatábla funkcióba, mindenesetre a fantáziaképek azt szimulálják, mintha tényleg abban a közegben lehetett volna látni. Különösen ezeket a zománcabláit a leggyakrabban az jellemzi, hogy négyes osztásúak, melyen egy-egy tárgy többnézetből tűnik fel, látszólag az axonometrikus ábrázolások mintáját követi, mint például a körző, a spakli, az ecset, a papírlapok stb. Ezek inkább a pszeudopiktogramok, mivel első benyomásra, a művek médiumát, látszólagos képi világát tekintve ejt csapdába.

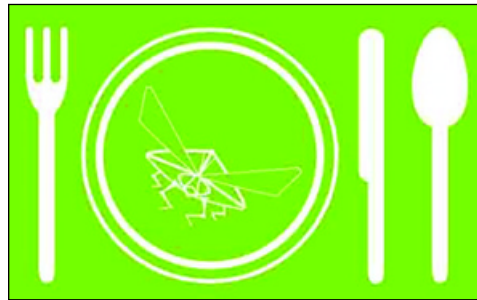
A zománc tűzhelyfedők szokatlan művészeti médiumok, így eleve nincs semmifajta vizuális elvárásunk vele szemben, csak az, hogy a helyén – mármint a tűzhelyen – legyen. Ezeket a „képeken“

gyakran geometrikus – olykor jelentéssel nem bíró, csak esztétikai jellegű – formák láthatók, de néhány esetben hagyományos rajzos alak, többnyire egy-egy férfi valamilyen tevékenység közben. A virágmotívumos díszítés – öregember virágos mellényben, férfit körbefutó növényinda – a népi konyhai falvédőket idézik.

Albert Ádám alkotásai alapvetően csak hordozó médiumokban különböznek. Különösen az utcatábláira igaz, hogy a mindennapi jeleinknek szimulációi. Médiumuk és kinézetük kelti ezt a tévés benyomást a hasonlóságról, ám a művek tartalma abszolút nem arra a helyre való, s ez az ellentmondásosság adja a művek lényegét.

A zománcablák témáit, ha sorra vesszük: axonometrikus ábrázolásban a körző, az ecset, a spatula, a satu stb., azt tapasztalhatjuk, hogy alapvetően önmagára az ábrázolásra, a művészlét eszközeire történik

utalás. Persze az azért jellemző Albert Ádámra, hogy elsősorban nem a képzőművészet hagyományos eszközei iránt mutat vonzódást, inkább kifejezetten a szerszámok érdeklik, a preferált tárgyai alapján inkább mérnök habitus tükröződik belőle. Maga a tipográfia is témája, hiszen a különböző feliratok választékos betűtípusai közt az Arial Blacken át a középkorias FetteFrakturáig számos megtalálható. Ugyanakkor az alkotónak az is célja lehet, hogy a művészetet valamilyen módon képes legyen a mindennapokhoz kapcsolni, meg-

szüntesse a hétköznapi „valóság“ és a művészet birodalmának kétfelé hasadtságát, s a fluxus művészeihez hasonlóan a hétköznapi eseményeket bevonja a művészet szférájába, ugyanakkor képes legyen a művészetet a köznapokba „levinni“. A bemutatott művei nemcsak az ábrázolt tárgyi világról hordoznak információt, hanem elsődlegesen magáról a művésztől, az ő szemléletmódjáról és attitűdjéről, világához való viszonyáról. Albert Ádám vizuális kisékből épít egyéni képi nyelvet, mely egyszerre imitálja a köznapiságot, s tér el attól teljesen. Mindenesetre feltűnik egy olyan alkotói attitűd, hogy a minket körülvevő legpopulárisabb eszközökből is lehet művészetet létrehozni, azaz a téma a „lábunk előtt“ hever, csak észre kell venni.

Albert Ádám Mintha című kiállítása december 31-ig látogatható a Múcsarnok Bistro előterében.

Bordács Andrea

Tanulmányok

2005- Magyar Képzőművészeti Egyetem, DLA program

1998-2003 Magyar Képzőművészeti Egyetem, Képgrafika szak, mester: Kocsis Imre, Budapest

1995-1996 ELTE, Bölcsészettudományi Kar, Kulturális Antropológia szak, Budapest

1994-2000 Károli Gáspár Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Történelem szak, Budapest

Díjak, Ösztöndíjak

2002/2003 II. félév Erasmus ösztöndíj - Akademie der Bildenden Künste München

2002/2003 Veszprém Város Ösztöndíja

2001/2002 Köztársasági Ösztöndíj

Egyéni Kiállítások

2005 Menü Pont - Múcsarnok Bistro, Múcsarnok, Budapest

2005 identify yourself, Csikász Galéria, Művészetek Háza, Veszprém

Csoportos kiállítások (válogatás)

2004 XXII. Országos Grafikai Biennálé, Miskolc

2004 Élő Struktúrák/ Living Structures, Ateliers Pro Arts/ A.P.A!, Budapest

2003 Grafika - Fotó - Grafika, Ateliers Pro Arts/ A.P.A!, Budapest

2003 Műhely 2003, Galéria IX, Budapest

2003 IV. Országos Színesnyomat Grafikai Kiállítás - Szitanyomatok, Művészetek Háza, Szekszárd

2003 A MKE Diplomázó Képgrafikusainak Kiállítása, Galéria IX, Budapest

2003 La Grafica Ungherese del '900, Finale Ligure, Olaszország

2002 'Roma - Budapest: due Accademie a confronto', Galleria Il Quadrato di Omega, Róma, Olaszország

2002 Kisgrafika 2002, Újpest Galéria, Budapest

2002 ALBERT Ádám, HUSZÁR László, VARGA Bálint közös kiállítása, Művészetek Háza, Szombathely

2002 Veszprémi Tavasz Tárlat, Veszprém

2000 Képgrafika 2000 - a Magyar Képzőművészeti Egyetem Képgrafika Tanszék hallgatóinak kiállítása 1992 -

2000 Budapest Galéria, Budapest

2000 X. Országos Rajzbiennálé, Salgótarján

2000 Kisgrafika 2000, Vigadó Galéria, Budapest

2000 XX. Országos Grafika Biennálé, Miskolc

2000 XVII. Akvarell Biennálé, Eger

2000 Veszprémi Tavasz Tárlat, Veszprém

1999 Színes Rajz, Nádor Galéria, Budapest

1999 Kortárs Költészet - Kortárs Grafika, Kecskemét

Szabó Ádám, a folyamat szobrásza

Szabó Ádám édesapja, sőt már nagyapja is a szobrászmesterséget választotta hivatásul. Így arról, hogy mi a szobrászat, szinte születése pillanatától fogva volt némi fogalma. Talán éppen ez az oka annak, hogy művei miért térnek el a hagyományos értelemben vett, a közhiedelem szerinti szobrászattól. Minden bizonytalansággal több ez nála, mint permanens rebellitás. Szabó Ádám gyakorlati, képzőművészeti iskolai tanulmányaival párhuzamosan művészettörténeti, művészetelméleti síkon is képezte, és folyamatosan képzi magát, hamarosan a DLA doktori védésének lehetünk tanúi.

Kéz

Ádám olyan művész, aki nem elégszik meg az általa választott művészeti ág, jelen esetben a szobrászat műfaji kötöttségeivel, hanem elkezd tárgítani, újraértelmezni, a szokványostól eltérő szempontokból megvizsgálni azt. A legutóbbi kor művészetében megjelenő köztes kategóriákat elkeresztelték már interdiszciplináris, multimédia, intermédia műfajnak is, és ezeknek a pontos definiálása is hosszú vita tárgya lehetne. Jelen esetben, szerintem mégsem erről, ezekről van szó. A szobrászattól még ma is sokan a legkonzervatívabb műfajnak tartják. Szabó Ádám a szobrászat műfaján belül hozott létre valami újat; felfedezte a szobrászi folyamat jelentőségét, és ezzel a felismeréssel jócskán kitágította a szobrászat mindezidáig közismert fogalmi körét.

Szobrászatában tehát nemcsak a „végtermék”, a szobor a lényeg, hanem a gondosan, lépésről lépésre dokumentált folyamat és a mozgókép tárgya egyszerre. A műalkotás nála inkább a folyamatról készült film-, vagy videofelvétel, de a kézzel fogható tárgy, objektum, a „szobor” mégis kiállított tárgyként legtöbbször ott van a kivetített kép mellett, és a legtöbb esetben fontos, hogy lássuk mekkora, hogyan néz ki. Mint a film főszereplője, az

Eső

utolsó (vagy a legelső, sokszor csak nézőpont kérdése) képkocka állapota jelenik meg a nézőnek. Egyfajta szobrászi animációs filmet készít, melynél a közbenső képek sokszor egy természeti jelenséget, a szél fújását, a „fű” növekedését vagy az esőt jeleníti meg.

Savval alakított művek

Rendhagyó az is, ahogy és amivel alakítja a formát. Ő ugyanis a faragás, csiszolás és egyéb, por-

ral, forgáccsal járó művelet helyett több művénel is kémiai reakció útján, savval maratással alakítja a formákat. A bronz patinázásán kívül a savakat, mint a mű alkotásában szerepet játszó eszközt, használják a grafikusok a grafikai eljárásoknál és a sírkövesek a kő megmunkálásánál is. Ezen technológiák tanulságait használta fel egy sajátosan csak rá jellemző módon. A litográfia alapanyaga egy különleges mészkő, ebből a kőből készült a Beach, (2004 mészkő, 30x92,5x3 cm, videó 12'51" loop) és a Kanyon Y-nak, (2004 mészkő, 5,5x49x65 cm, videó 4'22" loop) című műve.

A Beach (angol nevének megfelelően) tengerpartot imitál, melynek homokjára a már megszédült hullámok vékony homokcsíkokat raknak fel, egyiket a másik után, a korábbi vonalakat kiegészítve, részben vagy egészben elmosva. Ádám litókrétával rajzolta fel szabálytalan vonalakat a kő felületére és úgy maratta a követ, majd a vonalakat csiszolással vagy részben eltüntette vagy krétával újból megerősítette. A víz tehát itt is láthatatlanul alakítja a követ, de a beazonosítás megkönnyítése végett hullámverés zaját keverte a film alá. Ez a film nemcsak a hang alkalmazásában különbözik az ezt megelőzőktől, hanem abban is, hogy nincs semmilyen története, nem tart sehonnan sehová; „csak” folyamatos, „élő” változás, mozgás.

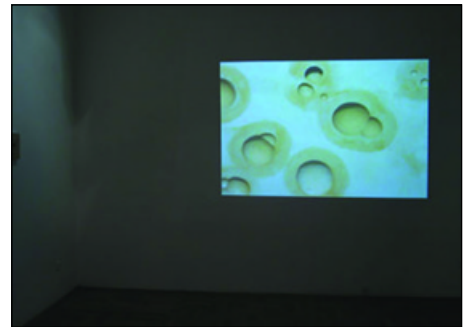
A Kanyon Y-nak című művénel a litográf kő felületét mélyítette olyan formán, ahogyan egy folyó vájja ki lassan a medrét. Mivel a képeken nem látszanak a kő szélei, olyannak tűnhet az egész, mintha műholdról, százezer évenként fotózták volna egy bolygó felületét. Ádám a film sebességét úgy alakította, hogy a mozgás csupán érzékelhető, de látható ne legyen.

Stuttgartban készítette a Stuttgarter Käse,

(2004 mészkő, 22x32x3,5 cm, videó 2'08" loop) című művét, melynél úgy maratta a követ, hogy többé-kevésbé szabályos félgömb alakú lyukak keletkeztek a felületén, mígnem egy nagy szelet ementáli sajthoz kezdett hasonlítani. A film hihető módon mutatja egy sajt-szelet keletkezésének teljesen fiktív folyamatát.

A Fű című művénel is (2003 mészkő, 8x20x20 cm, videó 0'32" loop) is sósavval maratta a követ, és a maratás fázisait dokumentáló fotókból készítette el a filmet. A kör alakú követ minden egyes fényképezéskor visszahelyezte egy fűvel teleültetett tálcára úgy, hogy a kő alapsíkja a földdel legyen egy magasságban, tehát a maratás során mindig emelgette a követ. A munka folyamatát a valódi fű növekedéséhez igazította, így a filmen egyszerre növekednek a fűszálak és a „kőfűszálak”.

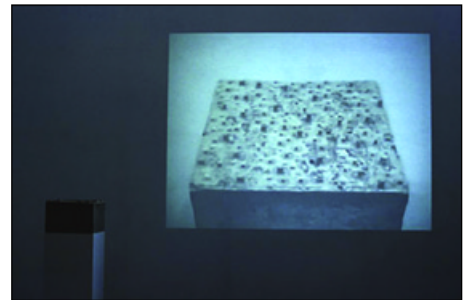
Vírus című művénel (2003 mészkő, 8x8x8 cm, videó 2'51" loop) egy kis gömbölyű követ maratott savval minden irányból úgy, hogy

Stuttgarter Käse

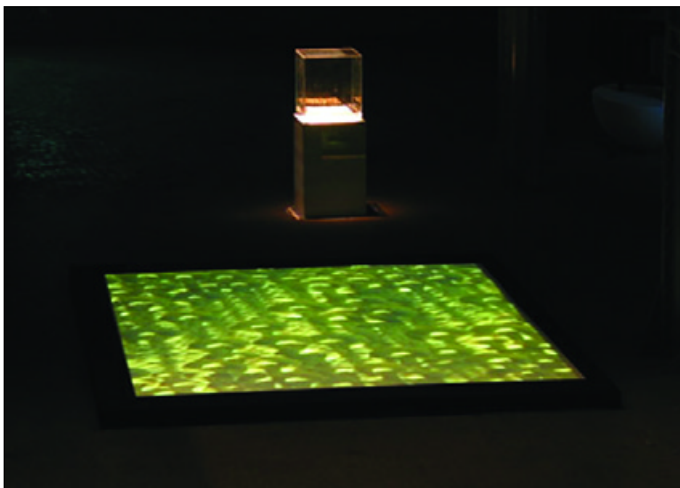
bizonyos részeit viasszal takarta ki. A végeredmény egy összegömbölyödött sündisznószerű forma, amely megelevenedni látszik a fázisfotókból összeállított filmen. A képeket úgy fűzte egybe, hogy a gömb minden képen azonos méretűnek látszik, ezáltal a forma a filmen folyamatosan növekszik. Ha csak a filmet látjuk, nem tudjuk eldönteni, hogy ez a gömb valójában mekkora méretű; lehetne mikroszkóp alatt nézett vírus, de akár egy kisbolygó is.

Ádám a Gombánál és a Fűnél már használt

Gomba

maratásos technikát alkalmazta az Aura című művénel is, (2003 mészkő, 9x32x30 cm, videó 4'20" loop). Itt viszont a mű filmezése tér el az előzőktől. A fényképeket pontosan felülről készítette, így a környezetet teljesen kizárva csak egy felület jelenik meg. Ez a vetített felület

Aura

teljesen absztraktnak hat, a környezet hiánya miatt meghatározhatatlanná válik a fényképezett tárgy mérete, s ez tágíthatja a befogadáskor a lehetséges asszociációk körét. A tényleges tárgy kiállítása azonban egyfajta konfliktust is eredményez a nézőben, mivel szembesíti az eredeti arányokkal. A változások láthatóvá tételéhez szükség volt a fények megváltoztatására, mert felülről nézve csak kis köröket illetve körülöttük nagyobb köröket (kráterek) lehetett érzékelni. Ádám épített egy ellipszis alakú ívet a kő köré, amelyen a lámpa állását minden egyes kép felvételekor megváltoztatta, tehát az árnyékok mozgása érzékelteti a változást. Ez egyfajta időbeli keretet is ad a munkának, „egy nap“ alatt nőnek ki a pálcikák a kőből. A film hosszát is eszerint szabta meg. Az eleje és a vége látványosabb, ahogyan az első formák megjelennek, illetve ahogy az árnyékok egyre nyúlnak, míg a film közepe felé a folyamatos változás érzete mellett sem látható maga a mozgás.

Szobor bőrbetegségek

Szabó Ádám a legújabb művével azt a kérdést teszi fel, hogy „lehet-e beteg egy szobor? Szobor bőrbetegségek I–III., című művét (2005 terzith 33x18x26 cm, 33x18x30 cm, 34x22x27 cm)

Szobor bőrbetegségek I–III.

Előd Ágnessel és Szász Györggyel közös kiállításukra készítette el. A saját portréikat különböző mértékben maratta úgy, hogy kisebb foltokat, szep-lőket fedett le rajtuk viasszal. Valójában ezek a viasz által megvédett felületek mutatják az eredeti faragott felszínt, ugyanakkor épp azok a részek tűnnek majd valamiféle keléseknek, hegeknek vagy szemölcsöknek, mivel kiemelkednek a kő felszínéből.

Faragott képek

A Kéz (2004, homokkő, 32x32x32 cm, videó 1'17" loop) című műve esetében a kiállított tárgy, egy teljesen semleges, homokkő kocka már csak a szobor elmúltát vagy éppen a lehetőségét mutatja. A kockából eredetileg egy kéz nyúlt ki, belülről megfeszítve annak felületét, mintha rugalmas anyagból lenne. Ezt a kezét lépésről lépésre addig faragta vissza, ameddig teljesen el nem tűntette, s csak egy kocka maradt. Az egyes képekből összeállított film oda-vissza játszódik, így a kocka (a filmen csak egy négyzet) felületét belülről megfeszíti a kéz, majd visszahúzódik. Ezek után a nézőre marad annak eldöntése, hogy a kiállított kőkocka egy szobor emléke csupán, vagy inkább egy szobor lehetősége, esetleg egyszerre mindkettő.

Az előzőleg említett művektől eltérően nem egy darab kő, hanem egy fa tömb megmunkálásával készült el az Eső című mű (2003 fa, 40x60x9 cm, videó 2'20" loop). A filmem vésovel folyamatosan faragta, és az elején minden egyes, aztán minden második, majd harmadik stb. véso nyomot lefényképezte. A képeken egymás után az egyes véso nyomokkal

esőcseppként, egy nyári zápor ritmusának megfelelően az esőt érzékelteti. A filmen a gyorsításokkal és lassításokkal egyfajta természetesen ritmust sikerült elérni, úgy, ahogy az eső először csak szemerkél, csepeg, majd megered, aztán amikor a szél elkezd fújni, akkor rézsút erősebben kezd esni, végül, ahogy rákezd akkor kisebb cseppekben esik. A film közepétől visszafelé játszotta a képeket, és fokozatosan lelassította. Végül eláll az eső, és cseppenként felszárad.

A november 18-án a Vadnai Galériában nyílt kiállításán a Vírus című műve mellett a legújabb, száraz humorral megalkotott műve látható, mely a rá jellemző módon, a Tyúk és a tojás filozófiai kérdését boncolgatja.

Szabó Ádám művei Vásárhelyi Zsolttal közösen rendezett „Play“ című kiállításon, a Vadnai Galériában láthatók, (1051 Budapest, Mérleg utca 12.) a kiállítás 2005. december 17-ig tart nyitva.

További információ Szabó Ádám művészetéről a www.szaboadam.hu honlapon található. Zielinski Tibor

Szabó Ádám

Született 1972-ben Budapesten

Tanulmányok:

Eötvös Lóránd Tudományegyetem, művészettörténet, 1991–2000

Magyar Képzőművészeti Főiskola, szobrászat, 1993–1999, mesterei: 1993–1996 Kó Pál, 1997–2000 Körösi Tamás

Magyar Képzőművészeti Egyetem, DLA program 2001–2004

2001 óta a Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola szobrász szakán tanít

Egyéni kiállítások:

2005 Künstlerbegegnungen, Cristina Ohlmerrel, Magyar Intézet, Stuttgart

2005 Ne ijedjenek meg, négerék vagyunk, Előd Ágnessel és Szász Györggyel, acb Galéria, Budapest

2004 Száraz tónak nedves partján, Stúdió Galéria, Budapest

2003 Ha esik az eső, nő a fű, Parthenon-fríz Terem, Epreskert, Budapest

Csoportos kiállítások (válogatás):

2005 Hermetikus horizont, A.P.A! Galéria, Budapest

2004 Új lapot nyitunk... KOGART, Budapest

2003 1993–2003. 10 Jahre Klasse Sayler, Akademie der Bildenden Künste in Nürnberg

2003 Aura. A technikai reprodukálhatóság korszaka után, Millenáris Park, D Kiállítócsarnok, Budapest

2002 Gyűrődés, Fészek Galéria, Budapest

2001 Szobrászaton innen és túl, Múcsarnok, Budapest

Díjak:

2005 Derkovits Gyula ösztöndíj

2004 Budapest Önkormányzatának Képzőművészeti Ösztöndíja, Stuttgart

2004 Római Magyar Akadémia ösztöndíja

2002 Erasmus ösztöndíj

Köztéri munkák:

2003 Barcsay Jenő emléktábla, Szentendre, Zenta utca

2003 Barcsay Jenő emléktábla, Bethlen Gábor Kollégium, Nagyenyed, Románia

2001 Szikla, Lučky, Szlovákia